

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
2016–2017 Öğretim Yılı

FEL124 ESKİ ÇAĞLARDA BİLİMSEL DÜŞÜNENİN DOĞUŞU VE GELİŞİMİ
DERS İZLEĞİ

Ders Saatleri: Cuma, 11:00-13.15 DTCF 432 No'lu Sınıf

Dersin Amacı ve İçeriği: Bilimsel düşüncenin yazılı kaynaklardan ulaşabildiğimiz ilk örneklerinin açığa çıktığı dönem olarak çerçeveselendirilebilecek olan Eski Çağ bu dersin ana konusudur. Bu çağda insan düşüncesinde görülen değişim, bugünkü düşünce biçimlerinin de ilk örneklerini ortaya çıkarmıştır. Bu derste, bu ilk örnekler tespit edilirken onları açığa çıkaran çeşitli etmenler ve koşullar tartışmaya açılacak, çağ içerisindeki dönemsel farklılaşmaların ardındaki nedenler araştırılacaktır. Bu döneme ait farklılaşmanın nedenlerine ilişkin bir araştırma, 'Yunan Mucizesi' kavramsallaştırması ile bir karşılaşmayı da gerekli kılmaktadır. Böylelikle Batı düşüncesinin temelini yerleştirilen ve tarihsel bir vaka olarak halen tartışılan, nedenleri tespit edilmeye çalışılan 'Yunan Mucizesi'nin bu ders kapsamında ele alınması planlanmaktadır. Amaç, bu döneme ait tarihsel bir kavrayış geliştirebilmek ve bu kavrayış alt yapısında düşünsel farklılaşmanın (mitolojik düşünceden bilimsel düşünceye geçiş / empirik kavrayıştan kuramsal kavrayışa geçiş vb) nedenlerine ilişkin tartışmalara aktif katılımın sağlanabilmesidir.

Ders Programı:

1. Hafta	Dersin tanıtımı, ders izleğinin dağıtılması ve kaynakların açıklanması. Düşünce tarihi açısından Eski Çağların dönemselleştirilmesi: Empirik Aşama, Kuramsal Aşama
2. Hafta	Metin Çözümlemesi: "Mısırlılarda ve Mezopotamyalılarda Matematik, Astronomi ve Tıp / Giriş : İlmin Menşeleri ve İlmi Düşüncenin Doğuşu", Ord.Prof.Dr. Aydın SAYILI
3.Hafta	Metin Çözümlemesi: "Mısırlılarda ve Mezopotamyalılarda Matematik, Astronomi ve Tıp / Sonuç : Mısır ve Mezopotamya İlimlerinin Yunan İlminin Temelindeki Yeri", Ord.Prof.Dr. Aydın SAYILI
4.Hafta	Empirik Dönem: Antik Uygarlıklar, Astronomi ve Kozmolojinin Doğuşu
5.Hafta	Kuramsal Dönem'e Geçiş: Antik Yunan ve Arkhe Problemi
6.Hafta	Kuramsal Dönem'e Geçiş: Antik Yunan ve Arkhe Problemi Metin İncelemesi: "Miletli Anaksimandros ya da Bilimsel Düşüncenin Doğuşu", Carlo ROVELLI
7.Hafta	Kuramsal Dönem'e Geçiş: Antik Yunan ve Bilgi Problemi, Sofistler
8.Hafta	Kuramsal Dönem'e Geçiş: Antik Yunan ve Bilgi Problemi, Sofistler
9.Hafta	Kuramsal Dönem: Platon, Aristoteles (Ontoloji ve Epistemoloji)
10.Hafta	Kuramsal Dönem: Platon, Aristoteles (Ontoloji ve Epistemoloji)
11.Hafta	Kuramsal Dönem: Gözlemsel Astronomiden Açıklayıcı Modele, Aristoteles ve Fizik
12.Hafta	Kuramsal Dönem: Aristoteles – Batlamyus Sistemi
13.Hafta	Metin İncelemesi: "Yunan Mucizesi Vardır", Bilgiyle Sohbet, A.M. Celâl ŞENGÖR
14.Hafta	Genel Değerlendirme

Ders Kitapları:

SAYILI, Aydın, "Mısırlılarda ve Mezopotamyalılarda Matematik, Astronomi ve Tıp", Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1991, ANKARA.

ROVELLI, Carlo, "Miletli Anaksimandros ya da Bilimsel Düşüncenin Doğuşu", Bilge Kültür Sanat, 2014, İstanbul.

Diğer ders kitapları, ilgili konulara ilişkin bölümler dersle paralel bir okuma programı oluşturacak biçimde belirlenecek ve fotokopi olarak dağıtılacaktır.

Diğer Kaynaklar: Ders notları, ders içeriğine ilişkin diğer yapıtlar ve görsel ya da yazılı tüm kaynaklar kullanılabilir.